

in se režal s svojim belim kelom, gibal svoje oči, rudeče kot rudeče vino, zasukal svoj rep in potem se spustil z zračja in na glavo skočil v vodo. Vsa voda se je genila in se hudo zburkala zavaljo strašnega treska; duh morja *) je trepetal za svoje gospodarstvo in je prosil za milost in prizanešanje. Moč Vsegamogočnega je razdelila vodo; on pride do dna in tukaj vidi ležati zemljo — silno veliko pusto grudo (Klumpen). Težko kroglo prime, reši jo vode, in jo visoko vzdigne s svojim lovnim zobom (Fangzahn). Bila je lepa kakor cveteča Lata (Lotos) na jegovem zobu. Z ednim skokom pride na poveršje, po vse premagavni moči vsega mogočnega stvarnika razprostre jo, kakor sag (Teppich), in zgine spred oči Bramatovih. (*Asiatic Researches I. 154., angleško izdanje, Bartolomeo Travels. II. 7. Maurice Hindustan I. 407.*)

(Konec sledi.)

Pozdravila.

V starih časih so se Gerki na dve viži pozdravljali; zjutraj so voščili jeden drugemu veselje, in na večer zdravlje.

V Rimu so poprijemali desnico z ustmi, in roko odvrčali tistemu, kogar so pozdravili; enako so tudi delali pred kipovi svojih bogov; ali pridši pred oblastnika, so se morali odkriti. So srečali velikaša, so obstali in ga v roko poljubili. Ko se je rimski poglavar kam podal, se je ljudstvo umakvalo, da mu je bil sloboden pot. Vojski so orožje poklanjali, ko so pozdravljali.

Gerki in Rimljani so znanca pozdravljaje po imenu zvali, naj bode prepričan, da ga ljubijo in da niso na-nj pozabili.

Plant piše, da so se v nekih mestih s tem pozdravljali, da so se uhal.

Vojniki kaledonski so polagali na zemljo jeden pred drugim svoje konje. Žalostni iskaje pomoči pri velikaših, so deržali v jedne roki škit s kervjo poškopljen, in v drugej polomljeno koplje: po škitu se je vedlo, da so jim prijatli poginili, in po koplju, da so tužni in siromašni.

Stari Francozi so pozdravljaje izpulili las iz glave, kar je naznanovalo: jaz sim vam podložen, storite z mano, kar vam je drago. Sužen je svoje lasé odstrigel in gospodarju poklonil. Žene v mestu zvanem „Zlati kraj“ so glavničke iz las jemale.

V Japonu se izzuvajo, v Indiah se cukajo za brade.

Montaigne piše, da v nekterih krajih, ko se dva srečata, jeden drugemu herbet obrneta.

V Arakanu sklepajo roke nad glavo.

Na Filipinskih otocih se navspred priklanajo, devajo jedno ali obé roki na obraz, in na to se z jedno nogo pripogvajo.

Prebivavci na otoku Ciklaskem poškopé z vodo po glavi tistega, kterega pozdravljajo.

V severnih krajih in po otocih velicega morja se dotikajo z nosom nosa.

Na otoku Tonga z nosom čela.

Na otoku sv. Lorenca pljujejo v roke, ter prijatle po obrazu mažejo.

Na otoku Sokotora jeden drugoga v ramo poljubi, in na otoku Horne se polagajo na trebuh.

Prebivavci v Lamureku pri Filipinskih otocih prijamejo prijatla za roko ali za nogo, ter se ž njo po glavi dergnejo.

Černci naj raji jeden drugoga za perste vlečejo, da pokajo.

Na Kitajskem devajo obé roki na persi, priklanajo glavo in govoré: Isin, Isin. Kadar srečajo velikaša, sklenejo roke nad glavo in se do zemlje klanjajo. Ako se dva srečata, ki se davno nista vidila, poklekne na kolena, se klanjata do zemlje in sicer dva — ali trikrat. Ako bi se kdo po evropsko poklonil, bi zapadel ostri kazni.

V Indii kolikor bolj se človek odklanja od tistega, kogar pozdravlja, toliko večjo čast mu skazuje. Ko pride Bramin, mora tisti, ki ga naj prvi ugleda, zavpiti, da naj se ljudje iz pota ognejo. Prostaki se morajo bolj dalječ ogniti, naj manj sto in dvajset korakov.

V Evropi se odkrivajo; v Istoku glavo pokrivajo, in ko veliko čast skazujejo, na trebuh ležejo; v Evropi je dovelj, se samo pokloniti.

Angličan, ko veliko prijaznost razodeva, stisne znancu roko, ter jo jako potrese; Francozi in Lah se objemajo.

Pri nas, ko se ljudje srečavajo, si vošijo dobro jutro, dober dan, dober večer, dobro srečo, pozdravljajo se tudi lepo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! in odgovarja se: Bog daj! Amen! Včasih se odkrijejo, si roko podajo, se poljubijo, objamejo.

Novičar iz slavenskih krajev.

Iz Zagreba 2. junia. Maloktera novica je naša rodoljubna srca tako močno razveselila i tako občno pozornost probudila, kakor ova v 41. listu „Novic“ omenjena o najdbi toliko imenitnega rokopisa: „Osvobodjenje Jerusolima“ našega neumrlega Ivana Gundulića, od kterega se je mislilo, da je, žalibože! že zgubljen. Jugoslavenska književnost je po tolikoletni zgubi sopet obogatena s preimenitnim i prekrasnim delom, ktero ni le talianskemu slovstvu v večno slavo, ampak slovstvu vsih jezikov, v ktere je preslavno delo Tassovo predstavljeno, i tedaj tudi slavenskemu *). Rokopis je srečno najden, hvala Bogu! — al Pariz je dalječ od Zagreba; zato željno čakamo časa, da ga bomo v rokah imeli. Pomnogi prizadevi slavnega ravnateljstva naše „matice“ i sredstvom svetlega bana radostno čujemo, da je jeden zmed najveljavniših naših domorodcev v Beču prijazno obljubil, o tem za naše slovstvo prevažnem poslu si na vso moč prizadeti, da Gundulićevo delo bo po tolikoletni zgubi sopet povratjeno naši književnosti — v nov dokaz slave Gundulićeve.

Ko več začujem o čudni zgodbi tega rokopisa, namreč o potovanju njegovem v društvu grofa Pozza iz Dubrovnika po svetu i potem v knjižnico Čartoriskovo — bodem „Novicam“ naznanil, zvesto prepričan, da jim bo jako drago. Zorislav.

Iz Maribora 6. junia. V majničkem svežčicu „Zeitschrift für die österr. Gymnasien“ pretresuje ostroumni dr. Miklosić „Ostomirovo Evangelije“, ki ga je izdal gosp. Vešćeslav Hanka v Pragi 1853, kdé čitatelje iskreno opominja iz čistega vira svetih in nikdar zadosti cenljivih ostankov zajemati obilno gradiva zlasti gledé bogatih, blagoglasnih in dosledno vrejenih oblik za gladkeje razvijanje i ukrašenje nadepolne hčerke, ktera se ravno sedaj v naj nežnejšej i cvetečej dōbi svoje blage rasti nahaja.

Na početku govori strogo doslednost ljubeči presoditelj zlo važne besede, ktero naj vsak Slaven, hoteći postati podpiratelj našega šće v bednem stanji stenjajočega slovstva, zapiše s jeklenim pisemkom v svoje srdce, i naj se trsi je uživotvoriti. V prevodu se tako glasé: „Gotovo je, da k temeljitemu razumljenju živčih slavenskih jezikov je učenje tistega

*) Ker je Višnu kot ver iz morja prišel in kot ver se v nje pogreznul, je nastalo imenovanje morjesec.

*) Česko slovstvo si je ovo laško cvetlico tudi v svoj krasni verst presadilo. Pis.

narečja neobhodno potrebno, v katerem so shranjeni ne samo naj starejši, temoč tudi naj obširnejši spomenici slavenščine. Ravno to velja v nemškem: tudi tu se mora slediti trag starejših narečij“.

Tudi jaz, terdno prepričan po lastni skušnosti, se drznem reči: da staroslavensščina je sredotočje naše, kteremu se moramo vedno bližati, in iz njega si različne oblike živečih narečij temeljito razkladati. Ako, postavim, človek, ki se izučivši materinščine se začne vaditi družih sorodnih narečij i ne jemlje obzira na prvi temelj, ostane znanost jegova zmirom pomanjkljiva i ščrbljiva. Ne odlagajte tedaj, ljubeznjivi bratje, uživati sladkih ostanjkov, ktere so prededi svojim naslednikom za porabo odločili! Posebno ti mila mladež, ktera si sladko upanje prihodnosti naše, skrbi marljivo si nabirati dragocene zaklade za materinščino iz preimenitnih knjig, s kterimi nas na čelu vednosti našega jezikoslovja stoječi veleumni možje marljivo nadarvajo! To je jedino sredstvo, ktero nam pomaga ne k razdoru, ampak k tesnejšemu književnemu združenju, k svetloj slozi, ktera nam mora neprestance ko svetla prehodnica pred očmi uma treptati.

Včeraj nas je počastil načelnik društva za povestnico jugoslavensko g. Kukuljević svojo navzočnostjo, je odpotoval z večernim povozom v Benetke, kde bode med prašinami preiskal listine i spomenike za zgodovino južnih Slavenov.

Sekolovski.

Iz Ljubljane. V sredo na večer se je po železnici iz Dunaja v Ljubljano pripeljala presvitla cesarica Maria Ana Karolina, žena Njegovega veličanstva presv. cesarja Ferdinanda. Presvitla gospá, ki je še v Ljubljani, potuje v Sardinio svojo zlahto obiskat. — Včeraj predpoldne je šel B a v a r s k i kralj skoz Ljubljano. — S pohvalo moramo spomniti, da tudi v Ljubljani imamo zdaj neko napravo, kakoršno imajo že zdavnej v družih večih mestih: namreč tako imenovane rusovske ali sopárne koplje, kterih zdravilna moč je v mnozih zlo terdovratnih boleznih, v kterih človeka po udih térge, in v družih slabostnih boleznih, kakor tudi v zastaranih kožnih spušajih itd. dobro poterjena. Zraven teh kopelj, v kterih se močna soparica s prav merzlo vodo bratovsko objema, so pa tudi navadne gorke koplje v v posamnih sôbah, v vsem hvalevredno napravljene; plačilo je majhno. So pa vse te koplje zedinjene v hiši dobro znane gostivnice „pri slonu“; vhod v te koplje je iz ulic zad franciskanov.

Novičar iz mnogih krajev.

Ker za kmetijstvo in rudnarstvo ni več posebnega ministerstva, se imajo po naj višjem sklepu opravila bivšega ministerstva tako razdeliti, da en del prevzame ministerstvo notranjih zadev, drugi del ministerstvo denarstva. V obsežje ministerstva notranjih oprav spadajo po tem sledeče reči: vse postave za povzdigo kmetijstva in gojzdnarstva, vse nasélitvine zadeve; vse kmetijske in gojzdnarske družbe; vse kmetijske in gojzdnarske učilnice razun gojzdnarske učilnice v Mariabrunn-u, in geologična državna naprava. Vse ostale opravila, zlasti vse rudnarske zadeve spadajo sedaj v opravilstvo ministerstva denarstva. — Od pervega dneva prihodnjega mesca se bo vojaku, ki pride na eksekucijo davkinoga dolgá, vsaki dan 3 kraje. plačevalo, razun tega se mu bo moglo tudi stanovanje in kosilo o poldne zastonj dajati; sekucija ne smé dalje kot 14 dní terpeti, od 8. dneva naprej pa se ima odrajtovati na dan 6 kraje. Če en sekucijski vojak terja več

dolžnikov, se davšina stanovanja in kosila med vsimi verstí; to verstenje določi po okoljšinah župan. — Za spomenico v vsih jezicah austrijskega cesarstva, ktero bo jermensko društvo na Dunaji v spomin srečne otetbe Njih veličanstva pod imenom „Viribus unitis Album“ na svetlo dalo, znese naročnina dosihmal že 2140 fl. 24 kr.; naročnina na te krasne bukve, olepšane z veliko podobšinami iz vsih dežel našega cesarstva, je le še za ti mesec na 10 fl. postavljena; po tem bo poviksana na 20 fl. — Za nadškofa Olomuškega je bivši korar in dohtar sv. pisma grof Friderik Fürstenberg (40 let star in v letu 1836 za duhovna posvečen) izvoljen, za škofa v Lincu pa gosp. Jožef Rudigier. — Iz Turčije se še nič ne vé; časnikarji tolčejo vsak svojo in si polnijo liste svoje z domišljijami vsake baže; to pa je vse le prazna slama, dokler car Nikolaj ni govoril. — Razpartija med našo in Švajcarsko vlado se bo spet z lepo poravnala, ker poročnik austrijski ima spet se v Švajco verniti. Tudi s Sardinsko vlado je upanje sprave skorej toliko, kot gotovo. — Poslednje pisma iz Rima so poterle celò vés up, da pride sv. oče Napoleona kronat. — 1. junia so položili podmorski telegraf med angleškim bregom in Nizozemljo poleg Ševeninc. — V severni Ameriki (v Williamsbergu) živi sedaj naj stareji žena — 131 let je stara, pa zdrava in vesela, le oči so jo zapustile; svojo otroke je vse preživela.

Šege narodske po Slovenskem.

Narekovanje v Liburnii (Istrii).

Zapisal J. V.

Za mužem.

Ah družo moj! ljubeznjivi družo moj!
 Ah družo! nemila ja vaša sirota, družo moj!
 Z ovemi malemi grančicami ograjena, družo moj!
 Kemu ste ih vi naručili, družo moj!
 A nemila ja vaša sirota, mužu moj!
 Ah kruta ja sirota, mužu moj! družo moj!
 Ah kruta i ranjena, mili družo moj!
 Z ovim malim síroticam ograjena, mužu moj!
 Kemu ste ih vi naručili? mane! družo moj!
 A sam z njimi kruta i ranjena, družo moj!
 Kako i drevo odsečeno, mili družo moj!
 Ah nemila ja vaša sirota, mužu moj!
 Ah kruta i ranjena ja vaša sirota, družo moj!
 Ah sinki moji mili, umerši sinci moji!
 Pridite vi na prot, mili sinci moji!
 Ovemu vašemu otcu, mile grančice moj!
 Aš je on jako nujan i nemočan, sinki moji!
 A lepo ja vasi ljubeznjivo prosim, sinki moji!
 Da mu vi pridete sprotu, sinki moji!
 Aš ste vi tamo spoznali pute i staze, sinki moji!
 Lepo mi ga k sebi pritegnete, mili sinki moji!
 Nemila ja njegova sirota, družo moj!
 Ah serdačni družo moj!
 Ah dobri moj prijatelju, družo moj!
 Ah serdačni moj prijatelju mužu moj!
 Nemila ja vaša sirota, družo moj!
 Družo moj! kamo éu se ja uteći, mužu moj!
 V svojih velih potrebah, družo moj!
 Ka nimam nikdar nijednega, družo moj!
 Ako ne tuju tujicu, krepki boru moj!
 A tujica je nemilica, mili družo moj!
 Sirotica jaz brez vas, dragi i mili družo moj!
 Lepi moj pogovoru i razgovoru, družo moj!
 Ljubeznjivi i prijaznivi družo moj!
 Kako éu ja brez vas živeti, boru moj!
 Teško i žuhko življenje brez vas, mužu moj!
 Ah razsuta kuća i imenje, družo moj!
 A brez dobrega gospodara svojega, družo moj!
 Kaka éu ja živet brez vas družo moj!
 Ah razsuta kuća vaša, družo moj. itd.

Sinko moj! sagt man hier auch den Mädchen. — Boru moj die Stärke, die Eiche.